

Értelmiségelméletek – értelmiségtörténet

Előadók: Karácsony András, Pogrányi Lovas Miklós

létszám: 20 fő

időpont: kedd 14.00-16.00

A teljesítés követelménye:

- jelenlét legalább 7 alkalommal

- „kisdolgozat” írása legalább 5 alkalommal (a „kisdolgozat”: az órákra feladott szövegek rövid, féloldalas összefoglalása és a témakörrel egy kérdés megfogalmazása az óra első 10 percében. A dolgozatok értékelése: megfelelt /nem megfelelt)

- Beszámoló: kétféleképp teljesíthető, *vagy* házidolgozat (terjedelem: 10.000 karakter) írása a megbeszélte irodalom alapján (pl. könyvismertetés, filmkritika) *vagy* az utolsó órán szóbeli beszélgetés, melyre a hallgató a félév során megadott irodalomból szabadon választva hármat olvas el.

A féléves tematika

1) Értelmiség: a fogalom meghatározás nehézségei

2) Értelmiségtörténet a modernség előtt (tradicionalis értelmiségi szerepek)

3) Értelmiség és felelősség (Benda az írástudók árulásáról)

4) Értelmiség a politikában I. (tipológiai)

Magatartástípusok Nyugat-Európában (Molnár Tamás), illetve Kelet-Európában (Czesław Miłosz)

5) Értelmiség a politikában II.: A francia értelmiség (Camus, Sartre, Aron)

6) Értelmiség a politikában III.: Az angol hagyomány (Orwell, Eliot)

7) Értelmiség a politikában IV.: A mozgalmár értelmiségi (Schmitt, Lukács)

8) Értelmiség - hatalom - demokrácia

9) Az értelmiség mint osztály (Gyilasz. Új osztály, Konrád – Szelényi)

10) Értelmiség ábrázolás az irodalomban

11) Értelmiség ábrázolása a filmben

12) Beszámoló

Irodalom:

Paul Johnson: Értelmiségiek. Európa, Budapest, 1999

Alan Sokal – Jean Bricmont: Intellektuális imposztorok. Typotex, 2000

Ryszard Legutko: A demokrácia csúfsága. Attraktor, Máriabesnyő-Gödöllő, 2005, 64-99

Mazsu János: Tanulmányok a magyar értelmiség társadalomtörténetéhez 1825-1914.

Julien Benda: Az írástudók árulása. Budapest, Fekete Sas Kiadó, 1997. 85-278

Babits Mihály: Az írástudók árulása. in Benda id. kiadás, 27-83

Szilasi Vilmos: Az írástudók árulása. Nyugat 1929

Konrád György – Szelényi Iván: Az értelmiség útja az osztályhatalomhoz, 1988

Molnár: Az értelmiség alkonya. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1996

Czesław Miłosz: „A rabul ejtett értelem”. Európa, Budapest, 1992

Jean Sévillia: Az értelmiség terrorizmusa. Budapest, Kairosz Kiadó, 2005

Tony Judt: Befejezetlen múlt. A francia értelmiség 1945-1956. Budapest, XX. Század Intézet, 2008

Pierre Bourdieu: A totális értelmiségi és a gondolat mindenhatóságának illúziója. Világosság: 1993/3. 20-23

Mark Lilla: A zabolátlan értelem. Európa, Budapest, 2005

Friedrich A. Hayek: Értelmiségiek és a szocializmus. In: Uő.: Piac és szabadság. KJK, Budapest 1995, 221-240.

Körösényi András: Értelmiség és demokrácia. in: Valóság 1993/11. 10-13.

Paul Hollander: Politikai zarándokok. Budapest, Cserépfalvi Kiadó, 1996, 67-77

Konrád György - Szelényi Iván: Az értelmiség útja az osztályhatalomhoz. Budapest, Gondolat, 1989

Alvin Gouldner: *The Future of Intellectuals and the Rise of the New Class* 1979

Karácsony András: Diskurzusok metszéspontján (Helmut Schelsky problémája az értelmiségi uralommal). Századvég (Új folyam 6.) 1997. Ősz. 3-26.